

cowniczych w razie niewyptalności pracodawcy (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 87, poz. 435, z 1996 r. Nr 5, poz. 34 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153), nabywają prawo do wcześniejszej emerytury bez względu na wiek, jeżeli osiągnęli najpóźniej w dniu 31 grudnia 1996 r. okres zatrudnienia wynoszący, łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia, co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do pracowników mianowanych.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *W. Cimoszewicz*

160

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 19 marca 1997 r.

w sprawie wynagradzania nauczycieli.

Na podstawie art. 31 i 33 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 187 i Nr 31, poz. 214, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 197 i 198, Nr 36, poz. 206 i Nr 72, poz. 423, z 1991 r. Nr 95, poz. 425 i Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 53, poz. 252, Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451, z 1993 r. Nr 129, poz. 602, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509 i Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 138, poz. 681 oraz z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 396 i Nr 106, poz. 496) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Wynagrodzenie zasadnicze

§ 1. Wysokość stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli określa tabela stanowiąca załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. 1. Przez poziom wykształcenia dla celów ustalenia stawki wynagrodzenia zasadniczego określonej w tabeli należy rozumieć:

- 1) stopień naukowy doktora — posiadanie stopnia naukowego doktora lub w zakresie sztuk i dyscyplin artystycznych kwalifikacji I stopnia, a stopień naukowy doktora habilitowanego — posiadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego lub w zakresie sztuk i dyscyplin artystycznych uzyskanie kwalifikacji II stopnia,
- 2) wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym — ukończenie wyższych studiów magisterskich na kierunku i specjalności kształcącej nauczycieli lub ukończenie wyższych studiów magisterskich na innych kierunkach oraz uzyskanie przygotowania pedagogicznego w formach określonych w § 1 pkt 2 i w § 5 rozporządzenia Mini-

stra Edukacji Narodowej z dnia 10 października 1991 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia (Dz. U. Nr 98, poz. 433 oraz z 1994 r. Nr 5, poz. 19 i Nr 109 poz. 521) lub w formach określonych w § 14 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 stycznia 1983 r. w sprawie określenia szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych (Dz. U. Nr 2, poz. 17), ukończenie wyższych studiów magisterskich na wyższych uczelniach kościelnych, których programy obejmowały przedmioty z zakresu pedagogiki lub katechezy, ukończenie wyższego seminarium duchowego albo ukończenie innych wyższych studiów magisterskich, o ile nauczyciel ukończył dodatkowo instytut katechetyczny lub studium katechetyczne albo kurs katechetyczny,

- 3) wyższe wykształcenie magisterskie bez przygotowania pedagogicznego — ukończenie wyższych studiów magisterskich na kierunkach i specjalnościach nie kształcących nauczycieli,
- 4) wyższe wykształcenie zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym — ukończenie wyższych studiów zawodowych na kierunkach kształcących nauczycieli, ukończenie wyższych studiów zawodowych na innych kierunkach oraz uzyskanie przygotowania pedagogicznego w formach wymienionych w pkt 2 lub poprzez ukończenie instytutu katechetycznego, studium katechetycznego albo kursu katechetycznego,
- 5) wyższe wykształcenie zawodowe bez przygotowania pedagogicznego — ukończenie wyższych studiów zawodowych,
- 6) kolegium nauczycielskie — ukończenie nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium nauczycielskiego, kolegium teologicznego,

- 7) studium nauczycielskie — ukończenie studium nauczycielskiego, pedagogicznej szkoły technicznej, policealnego studium kulturalno-oświatowego, bibliotekarskiego lub policealnego studium zawodowego o kierunku bibliotekarskim, instytutu katechetycznego albo studium katechetycznego, o ile warunkiem przyjęcia na to studium było posiadanie świadectwa dojrzałości, lub innego zakładu kształcącego nauczycieli na poziomie studium nauczycielskiego,
- 8) średnie pedagogiczne — ukończenie liceum dla wychowawczyń przedszkoli, liceum pedagogicznego, kierunku pedagogicznego szkoły artystycznej II stopnia, posiadanie świadectwa dojrzałości i zawodu opiekunki dziecięcej oraz przygotowania pedagogicznego lub posiadanie świadectwa dojrzałości i przygotowania pedagogicznego uzyskanego w formach wymienionych w pkt 2 lub na kursie katechetycznym,
- 9) średnie — ukończenie średniej szkoły ogólnokształcącej, zawodowej lub szkoły artystycznej II stopnia albo posiadanie wykształcenia uznanego za równorzędne na podstawie odrębnych przepisów.

2. Stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidziane dla nauczycieli posiadających wykształcenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, przysługują również nauczycielom, którzy uzyskali zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w programie wyższych studiów magisterskich lub równorzędnych na kierunkach nauczycielskich lub na kierunkach niepedagogicznych, jeśli uzyskali kwalifikacje pedagogiczne w innym trybie, albo ukończyli piąty rok studiów w wyższym seminarium duchownym.

3. Stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidziane dla nauczycieli posiadających wykształcenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, przysługują również nauczycielom, którzy uzyskali zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w programie wyższych studiów magisterskich lub równorzędnych na kierunkach niepedagogicznych.

4. Stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidziane dla nauczycieli posiadających wykształcenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, przysługują również nauczycielom posiadającym dyplom (świadectwo) ukończenia innego niż wymienione w ust. 1 pkt 7 policealnego studium zawodowego na poziomie średnim, którzy ponadto legitymują się świadectwem dojrzałości oraz świadectwem ukończenia studium pedagogicznego i pozostają w zatrudnieniu w dniu wejścia w życie rozporządzenia.

5. Stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidziane dla nauczycieli i wychowawców posiadających wykształcenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, przysługują również nauczycielom praktycznej nauki zawodu posiadającym świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej lub tytuł mistrza w zawodzie, którego nauczają, oraz świadectwo studium pedagogicznego lub kursu pedagogicznego prowadzonego zgodnie

z przepisami o kwalifikacjach wymaganych od nauczycieli.

§ 3. 1. Przy ustalaniu szczebla wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli i ich awansowaniu do wyższego szczebla zalicza się okresy:

- 1) wykonywanej w ramach pracowniczego stosunku pracy:
  - a) pracy pedagogicznej i naukowej,
  - b) pracy w kuratoriach oświaty, w urzędach organów i w innych jednostkach organizacyjnych sprawujących nadzór pedagogiczny oraz w wydzielonych komórkach do spraw oświaty w organach prowadzących szkoły,
  - c) pracy w organizacjach młodzieżowych oraz w związkach zawodowych zrzeszających nauczycieli,
  - d) pracy o charakterze programowo-szkoleniowym lub wychowawczym w Ochotniczych Hufcach Pracy oraz w oddziałach obrony cywilnej Ochotniczych Hufców Pracy,
  - e) pracy w szkołach, zespołach ekonomiczno-administracyjnych szkół (jednostkach równorzędnych), zakładach usług socjalnych i instytutach zaplecza naukowo-pedagogicznego na stanowiskach niepedagogicznych,
  - f) prowadzenia zajęć katechetycznych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w ramach katechezy parafialnej,
  - g) pracy zawodowej niepedagogicznej, dającej doświadczenie przydatne do pracy nauczycielskiej,
- 2) służby wojskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- 3) tajnego nauczania i przymusowej bezczynności w czasie okupacji,
- 4) prowadzenia przez księży i diakonów, nieodpłatnie, nauki religii w szkołach po dniu 1 września 1990 r.,
- 5) prowadzenia niepublicznych szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych i oświatowo-wychowawczych,
- 6) pracy pedagogicznej w szkołach niepublicznych, wykonywanej na podstawie innego niż pracowniczego stosunku prawnego,
- 7) urlopów:
  - a) płatnych w szkołach,
  - b) bezpłatnych na kształcenie i doksztalcenie się,
  - c) wychowawczych,
  - d) udzielonych w innych celach niż wymienione w lit. a)–c), jeżeli nauczyciel w tym czasie prowadził zajęcia dydaktyczne lub wychowawcze w szkole w wymiarze co najmniej 4 godzin tygodniowo, gdy przepis szczególny nie stanowi inaczej,
- 8) tymczasowego aresztowania i zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela, jeżeli zapadł wyrok uniewinniający lub postępowanie dyscyplinarne zakończyło się orzeczeniem uniewinniającym

albo postępowanie karne lub dyscyplinarne zostało umorzone,

9) zaliczane na mocy odrębnych przepisów.

2. Okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 1 lit. a)—f) zalicza się w całości, jeżeli nauczyciel był zatrudniony w wymiarze nie niższym niż 50% obowiązkowego wymiaru godzin (czasu pracy w zakładzie nie będącym szkołą). Okresy pracy pełnionej w wymiarze niższym niż 50% obowiązkowego wymiaru godzin (czasu pracy w zakładzie nie będącym szkołą) zalicza się w części proporcjonalnej do pełnego wymiaru czasu pracy.

3. Okresy pracy zawodowej niepedagogicznej, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. g), w zależności od oceny ich przydatności do pracy nauczycielskiej, czasu pracy i innych okoliczności — zalicza nauczycielowi dyrektor szkoły w pełnym wymiarze lub w wymiarze odpowiednio niższym, a dyrektorowi — organ prowadzący szkołę.

4. Dyrektor szkoły za zgodą organu prowadzącego szkołę może zaliczyć do okresu pracy, od którego zależy stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, okres prowadzenia prywatnego zakładu rzemieślniczego, o ile rodzaj prowadzonej przez zakład działalności dawał doświadczenie zawodowe z przedmiotu, którego nauczyciel naucza, a ponadto, jeżeli zakład ten zatrudniał młodocianych w celu przyuczenia do zawodu.

5. W sprawach nie unormowanych w niniejszym rozporządzeniu, dotyczących zaliczania nauczycielom lat pracy przy ustalaniu szczebla wynagrodzenia zasadniczego, rozstrzyga Minister Edukacji Narodowej.

§ 4. 1. Zmiana wynagrodzenia zasadniczego wynikająca ze zmiany poziomu wykształcenia następuje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po powstaniu warunków uzasadniających tę zmianę, a jeżeli warunki te powstały pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

2. Zmiana wynagrodzenia ze względu na staż pracy następuje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po udokumentowaniu warunków uzasadniających zmianę, a jeżeli warunki te powstały pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

3. Podstawę do ustalenia stażu pracy i poziomu wykształcenia stanowią oryginalne dokumenty albo uwierzytelnione odpisy (kopie) tych dokumentów.

4. Ustalenia stażu pracy i poziomu wykształcenia dokonuje dyrektor szkoły zatrudniającego nauczyciela, a dla dyrektora szkoły — organ prowadzący szkołę.

§ 5. 1. Określona w tabeli stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela może być w zależności od osiągniętych wyników pracy podwyższona, nie więcej jednak niż o 20%, w granicach przyznanych szkole środków na wynagrodzenia, a nauczyciela zatrudnionego w szkole publicznej prowadzonej przez gminę, inną osobę prawną lub fizyczną albo w kuratoriach oświaty, urzędach organów administracji rządowej i innych jednostkach organizacyjnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych — nie wię-

cej niż o 50% w granicach środków własnych organu prowadzącego szkołę lub kuratorium oświaty, organu administracji rządowej albo innej jednostki organizacyjnej zatrudniającej nauczyciela.

2. Zwiększoną stawkę wynagrodzenia przyznaje się na czas określony, nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.

3. Stawkę wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela zwiększyć może dyrektor szkoły, a w stosunku do dyrektora — organ prowadzący szkołę.

4. Zasady i kryteria zwiększenia stawki wynagrodzenia zasadniczego w granicach określonych w ust. 1 ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, a dla dyrektora szkoły — organ prowadzący szkołę w porozumieniu z odpowiednimi strukturami związków zawodowych.

Rozdział 2

Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe

§ 6. 1. Wynagrodzenie za jedną godzinę ponadwymiarową ustala się dzieląc stawkę wynagrodzenia zasadniczego (łącznie z dodatkami za trudne i uciążliwe warunki pracy oraz za warunki szkodliwe dla zdrowia, jeżeli praca w godzinach ponadwymiarowych odbywa się w takich warunkach) przez miesięczną liczbę godzin obowiązkowego wymiaru zajęć, ustalonego dla rodzaju zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych nauczyciela.

2. Miesięczną liczbę godzin obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela, o której mowa w ust. 1, uzyskuje się mnożąc tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin przez 4,16 z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do 0,5 godziny pomija się, a co najmniej 0,5 godziny liczy się za pełną godzinę.

3. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przydzielone w planie organizacyjnym nie przysługuje za dni, w których nauczyciel nie realizuje zajęć z powodu przerw przewidzianych przepisami o organizacji roku szkolnego, rozpoczynania lub kończenia zajęć w środku tygodnia oraz za dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Godziny ponadwymiarowe przypadające w dniach, w których nauczyciel nie mógł ich zrealizować z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, w szczególności w związku z:

- 1) zawieszeniem zajęć z powodu epidemii lub mrozów,
  - 2) wyjazdem dzieci na wycieczki lub na imprezy,
  - 3) chorobą dziecka nauczanego indywidualnie, trwającą nie dłużej niż tydzień
- traktuje się jak godziny faktycznie odbyte.

4. Dla ustalenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygo-

dniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia — za podstawę ustalenia liczby godzin ponadwymiarowych przyjmuje się obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć określony w art. 42 ust. 3 ustawy — Karta Nauczyciela, pomniejszony o 1/5 tego wymiaru (lub 1/4, gdy dla nauczyciela ustalono czterodniowy tydzień pracy) za każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w pracy lub dzień ustawowo wolny od pracy. Liczba godzin ponadwymiarowych, za które przysługuje wynagrodzenie w takim tygodniu, nie może być jednakże większa niż liczba godzin przydzielonych w planie organizacyjnym.

5. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe wypłaca się z dotu.

Rozdział 3

Dodatki do wynagrodzenia

Dodatki funkcyjne

§ 7. 1. Nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkole (placówce), przysługuje dodatek funkcyjny w wysokości określonej w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Dyrektorom ośrodków dokształcania zawodowego przysługują dodatki funkcyjne przewidziane dla dyrektorów szkół zawodowych.

3. Przy ustalaniu wysokości dodatku funkcyjnego dla nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach zaocznych, ośrodkach dokształcania zawodowego, w ogniskach artystycznych prowadzących dział ognisk baletowych lub dział ognisk plastycznych oraz w ogniskach baletowych i ogniskach plastycznych, grupę 30 uczniów liczy się za jeden oddział. Grupę uczniów liczącą mniej niż 30 uczniów, powstają po podzieleniu ogólnej liczby uczniów przez 30, liczy się jako jeden oddział. W ośrodkach dokształcania zawodowego dodatek funkcyjny wypłaca się miesięcznie, biorąc pod uwagę liczbę uczniów z wszystkich turnusów zorganizowanych w danym miesiącu.

4. Przy ustalaniu wysokości dodatku funkcyjnego dyrektorów zespołów szkół, zespołów placówek lub zespołów zakładów kształcenia nauczycieli bierze się pod uwagę łączną liczbę oddziałów (grup).

5. Z zastrzeżeniem ust. 3, w szkołach artystycznych I i II stopnia oraz w innych placówkach kształcenia artystycznego równoważnikiem jednego oddziału jest 40 jednostek lekcyjnych realizowanych w ciągu tygodnia.

6. Wysokość dodatku funkcyjnego, w granicach stawek określonych tabelą, ustala organ prowadzący szkołę, uwzględniając między innymi wielkość szkoły, jej warunki organizacyjne, złożoność zadań wynikających z funkcji kierowniczej, liczbę stanowisk kierowniczych w szkole, wyniki pracy szkoły.

§ 8. 1. Nauczycielowi przysługuje tylko jeden dodatek funkcyjny, a w razie zbiegu tytułów do dwóch lub więcej dodatków funkcyjnych przysługuje dodatek wyższy.

2. Prawo do dodatku funkcyjnego powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło powierzenie stanowiska kierowniczego, a jeżeli powierzenie stanowiska nastąpiło pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

3. Nauczyciel, któremu powierzono stanowisko kierownicze na czas określony, traci prawo do dodatku funkcyjnego z upływem tego okresu, a w razie wcześniejszego odwołania — z końcem miesiąca, w którym nastąpiło odwołanie, a jeżeli odwołanie nastąpiło pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

4. Dodatek funkcyjny nie przysługuje w okresie nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy, w okresie urlopu dla poratowania zdrowia, w okresach, za które nie przysługuje wynagrodzenie zasadnicze, oraz od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel zaprzestał pełnienia z innych powodów obowiązków, do których jest przypisany ten dodatek, a jeżeli zaprzestanie pełnienia obowiązków nastąpiło od pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

5. Dodatek funkcyjny w stawce ustalonej dla dyrektora szkoły przysługuje wicedyrektorowi szkoły od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po 3 miesiącach zastępstwa.

Dodatki służbowe

§ 9. Nauczycielom zatrudnionym w kuratoriach oświaty, w urzędach organów administracji rządowej i innych jednostkach organizacyjnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługuje dodatek służbowy w wysokości określonej w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Dodatki specjalistyczne

§ 10. Nauczycielom przysługują następujące dodatki specjalistyczne:

- 1) z tytułu posiadania stopnia naukowego,
- 2) z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej, określonego w art. 46 ust. 1 ustawy — Karta Nauczyciela,
- 3) z tytułu posiadania kwalifikacji trenerskich,
- 4) z tytułu wykonywania zadań doradcy metodycznego lub nauczyciela-konsultanta.

§ 11. 1. Wysokość dodatków specjalistycznych z tytułu posiadania stopnia naukowego lub uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej wynosi:

- 1) 53 zł miesięcznie z tytułu posiadania stopnia naukowego doktora,
- 2) 77 zł miesięcznie z tytułu posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego,
- 3) 19 zł miesięcznie za I stopień specjalizacji lub kwalifikacje trenerskie II klasy,
- 4) 30 zł miesięcznie za II stopień specjalizacji lub kwalifikacje trenerskie I klasy,
- 5) 42 zł miesięcznie za III stopień specjalizacji lub kwalifikacje trenerskie klasy mistrzowskiej.

2. Dodatek z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej lub kwalifikacji trenerskich wyplatany jest w wysokości proporcjonalnej do łącznej liczby godzin zajęć z przedmiotu nauczania lub rodzaju zajęć realizowanych przez nauczyciela zgodnie z posiadanym stopniem specjalizacji lub kwalifikacji trenerskich, nie wyższej jednak niż 100% kwoty określonej w ust. 1 pkt 3—5. Nauczycielom prowadzącym zajęcia z wychowania fizycznego przysługuje dodatek za posiadanie kwalifikacji trenerskich w dyscyplinach objętych programem nauczania.

3. Do łącznego wymiaru godzin, o których mowa w ust. 2, wlicza się również godziny zajęć z przedmiotu o charakterze zbliżonym, do którego nauczyciel posiada kwalifikacje określone w odrębnych przepisach.

4. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel uzyskał stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego albo stopień specjalizacji zawodowej (kwalifikacje trenerskie), a jeżeli uzyskanie stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego albo stopnia specjalizacji zawodowej (kwalifikacji trenerskich) nastąpiło pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

5. Nauczycielom zatrudnionym w niepełnym wymiarze godzin dodatek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje w wysokości proporcjonalnej do wymiaru zajęć określonych w umowie o pracę, z uwzględnieniem ust. 2 i 3.

6. Nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze, dodatek za stopień specjalizacji zawodowej przysługuje w pełnej wysokości, jeśli realizują obowiązujące ich pensum zgodnie z uzyskaną specjalizacją przedmiotową lub posiadają specjalizację z zakresu kierowania szkołą.

7. Nauczycielom, o których mowa w § 9, dodatek za stopień specjalizacji zawodowej przysługuje pod warunkiem, że zakres sprawowanego nadzoru wiąże się z uzyskaną specjalizacją zawodową.

8. Nauczycielowi przysługuje jeden dodatek z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej lub posiadania kwalifikacji trenerskich, niezależnie od liczby uzyskanych stopni specjalizacji.

9. W razie zbiegu prawa do dodatku z tytułu posiadania stopnia naukowego i z tytułu uzyskania stopnia specjalizacji zawodowej lub kwalifikacji trenerskich, nauczycielowi przysługują obydwa dodatki.

10. Przepis § 8 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 12. 1. Nauczycielom wykonującym zadania doradcy metodycznego przysługują dodatki w wysokości od 15 do 30% wynagrodzenia zasadniczego wynikającego ze stawki osobistego zaszeregowania, a nauczycielom wykonującym zadania nauczyciela-konsultanta — w wysokości od 20 do 40% wynagrodzenia zasadniczego wynikającego ze stawki osobistego zaszeregowania.

2. Dodatek specjalistyczny ustalony dla nauczyciela-konsultanta przysługuje również nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli, Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Polonijnym Centrum Nauczycielskim, Centrum Edukacji Artystycznej, Centrum Edukacji Medycznej, Centrum Doskonalenia Nauczycieli Szkół Rolniczych oraz w innych placówkach doskonalenia nauczycieli.

3. Dodatki, o których mowa w ust. 1 i 2, wypłaca się odpowiednio według zasad dotyczących dodatków funkcyjnych (§ 8 ust. 2—4).

§ 13. W razie zbiegu tytułów do dodatku określonego w § 11 i dodatku określonego w § 12, nauczycielowi przysługuje prawo do obu tych dodatków.

Dodatki za trudne warunki pracy

§ 14. 1. Nauczycielom i wychowawcom przysługują dodatki za trudne warunki pracy:

- 1) nauczycielom:
  - a) praktycznej nauki zawodu w szkołach górniczych za zajęcia pod ziemią,
  - b) praktycznej nauki zawodu szkół rolniczych i leśnych za zajęcia praktyczne w terenie z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej i mechanizacji rolnictwa,
  - c) praktycznej nauki zawodu szkół medycznych za zajęcia w pomieszczeniach publicznych zakładów opieki zdrowotnej, domów pomocy społecznej i ośrodków opiekuńczych przeznaczonych dla noworodków, dzieci do lat trzech i dzieci niepełnosprawnych ruchowo oraz dla osób (dzieci i dorosłych) upośledzonych umysłowo, psychicznie i przewlekle chorych z uszkodzeniami centralnego i obwodowego układu nerwowego, w oddziałach intensywnej opieki medycznej oraz w żłobkach,
  - d) szkół (klas) przysposabiających do pracy zawodowej
— przysługuje dodatek w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego,
- 2) nauczycielom szkół podstawowych prowadzącym zajęcia w klasach łączonych przysługuje dodatek w wysokości 25% stawki godzinowej za każdą przepracowaną w tych klasach godzinę nauczania,
- 3) nauczycielom:
  - a) szkół z obcym językiem wykładowym za zajęcia w języku obcym, z wyjątkiem nauczycieli języka obcego,
  - b) szkół, w których zajęcia są prowadzone dwujęzycznie, oraz nauczycielom danego języka obcego w klasach dwujęzycznych, za każdą efektywnie przepracowaną godzinę zajęć
— dodatek w wysokości 50% stawki godzinowej,

- 4) nauczycielom szkół za zajęcia w oddziałach klas realizujących program „Międzynarodowej matury” — z przedmiotów objętych postępowaniem egzaminacyjnym, za każdą efektywnie przepracowaną godzinę zajęć — dodatek w wysokości 100% stawki godzinowej za każdą efektywnie przepracowaną godzinę zajęć,
  - 5) nauczycielom i wychowawcom niewidomym oraz nauczycielom i wychowawcom niesłyszącym, zatrudnionym w pełnym wymiarze zajęć w szkołach i placówkach specjalnych dla niewidomych i słabowidzących i dla niesłyszących i słabosłyszących — dodatek w wysokości 25% wynagrodzenia zasadniczego,
  - 6) nauczycielom będącym obywatelami państw obcych, którzy w wyniku zawartych porozumień międzynarodowych podejmą pracę w szkołach (klasach) i w zakładach kształcenia nauczycieli — dodatek w wysokości do 200% stawki wynagrodzenia zasadniczego za zajęcia prowadzone w tych szkołach (klasach) i zakładach,
  - 7) nauczycielom specjalnych przedszkoli i szkół specjalnych, nauczycielom poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych poradni specjalistycznych, nauczycielom prowadzącym zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z dziećmi i młodzieżą upośledzoną umysłowo w stopniu głębokim, wychowawcom placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych, wychowawcom pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej i publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego, w domach pomocy społecznej oraz w zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów — dodatki w następujących wysokościach:
    - a) I kategoria — 7,5% wynagrodzenia zasadniczego,
    - b) II kategoria — 15% wynagrodzenia zasadniczego,
    - c) III kategoria — 20% wynagrodzenia zasadniczego,
    - d) IV kategoria — 30% wynagrodzenia zasadniczego,
    - e) V kategoria — 40% wynagrodzenia zasadniczego,
    - f) VI kategoria — 45% wynagrodzenia zasadniczego,
    - g) VII kategoria — 50% wynagrodzenia zasadniczego,
    - h) VIII kategoria — 55% wynagrodzenia zasadniczego,
    - i) IX kategoria — 60% wynagrodzenia zasadniczego,
    - j) X kategoria — 65% wynagrodzenia zasadniczego.
2. Uprawnionymi do dodatków w wysokości określonej w poszczególnych kategoriach, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są:
- 1) kategoria I:
nauczyciele poradni psychologiczno-pedagogicznych i poradni specjalistycznych,
  - 2) kategoria II:
    - a) wychowawcy świetlic profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych,
    - b) nauczyciele-wychowawcy domów wczasów dziecięcych,
  - 3) kategoria III:
    - a) nauczyciele specjalnych szkół i przedszkoli, w tym również organizowanych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, w publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego i w domach pomocy społecznej, oraz wychowawcy świetlic w szkołach specjalnych,
    - b) nauczyciele szkół i wychowawcy w zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów,
    - c) wychowawcy ognisk wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii nie prowadzących hoteliku,
    - d) nauczyciele prowadzący zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
  - 4) kategoria IV:
    - a) wychowawcy specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych zapewniających dzieciom i młodzieży całodobową opiekę w ciągu całego roku kalendarzowego,
    - b) nauczyciele szkół specjalnych w pogotowiach opiekuńczych,
    - c) wychowawcy zespołów pozalekcyjnych zajęć wychowawczych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, w publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego i wychowawcy w domach pomocy społecznej,
  - 5) kategoria V:
    - a) nauczyciele, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, psycholodzy i pedagodzy placówek resocjalizacyjno-wychowawczych,
    - b) wychowawcy pogotowi opiekuńczych,
    - c) wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych i specjalnych, w których co najmniej 15% wychowanków jest skierowanych przez sądy powszechne w związku z popełnieniem czynu karalnego,
    - d) pracownicy pedagogiczni rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych,
  - 6) kategoria VI:
    - a) nauczyciele, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, psycholodzy, pedagodzy zakładów poprawczych dla nieletnich o bezpośrednim nadzorze wychowawczym,
    - b) nauczyciele, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, psycholodzy, pedagodzy placówek reso-

cializacyjnych diagnostyczno-kierujących oraz resocjalizacyjno-rewalidacyjnych,

7) kategoria VII:

nauczyciele, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, psychologowie i pedagodzy schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych prowadzonych łącznie ze schroniskami oraz zakładów poprawczych dla nieletnich upośledzonych umysłowo i z zaburzeniami zachowania oraz innymi zaburzeniami osobowości, nauczyciele szkół przy zakładach karnych,

8) kategoria VIII:

wychowawcy placówek resocjalizacyjno-wychowawczych,

9) kategoria IX:

wychowawcy zakładów poprawczych dla nieletnich wymagających bezpośredniego nadzoru wychowawczego oraz wychowawcy placówek resocjalizacyjnych diagnostyczno-kierujących i resocjalizacyjno-rewalidacyjnych,

10) kategoria X:

wychowawcy zakładów poprawczych dla nieletnich upośledzonych umysłowo, stosujących oddziaływanie resocjalizacyjno-rewalidacyjne, dla nieletnich z zaburzeniami zachowania i innymi zaburzeniami osobowości, zapewniających wzmożoną opiekę psychoterapeutyczną, zakładów poprawczych o wzmożonym nadzorze wychowawczym dla nieletnich zdemoralizowanych w wysokim stopniu, wychowawcy schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych prowadzonych łącznie ze schroniskami.

3. Dodatki za trudne warunki pracy, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują również odpowiednio:

- 1) nauczycielom szkół, wychowawcom internatów i świetlic nie będących specjalnymi, którzy prowadzą zajęcia w klasach lub grupach specjalnych, zorganizowanych w tych szkołach, internatach lub świetlicach,
- 2) nauczycielom szkół nie będących specjalnymi, którzy prowadzą nauczanie indywidualne dzieci zakwalifikowanych do kształcenia specjalnego,
- 3) innym pracownikom pedagogicznym zatrudnionym w szkołach (placówkach), w których przysługuje dodatek za trudne warunki pracy.

Dodatek, o którym mowa w pkt 1—3, przysługuje w takiej części, w jakiej godziny pracy w trudnych warunkach pozostają do obowiązującego wymiaru godzin.

Dodatki za uciążliwe warunki pracy

§ 15. 1. Nauczycielom i wychowawcom:

- 1) zatrudnionym w szkołach i placówkach dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sprzężoną oraz w zakładach poprawczych o wzmożonym nadzorze wychowawczym,
- 2) pracującym z dziećmi chorymi psychicznie lub upośledzonymi umysłowo w stopniu umiarkowanym,

znacznym i głębokim, z przewlekłe chorymi, z dziećmi z uszkodzeniami centralnego lub obwodowego układu nerwowego, z uzależnionymi od środków odurzających lub z niepełnosprawnymi ruchowo,

z tytułu pracy w warunkach uciążliwych przysługuje dodatek w wysokości ustalonej dla odpowiedniej kategorii dodatku za trudne warunki pracy, określonego w § 14 ust. 1 pkt 7 i ust. 2, zwiększony o 10% wynagrodzenia zasadniczego.

2. Dodatek z tytułu pracy w warunkach uciążliwych nie przysługuje pracownikom pedagogicznym zakładów poprawczych, z wyjątkiem wymienionych w ust. 1 pkt 1, schronisk dla nieletnich, rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, szkół przy zakładach karnych, placówek resocjalizacyjnych diagnostyczno-kierujących i resocjalizacyjno-rewalidacyjnych.

3. Nauczycielom za pracę wykonywaną przy użyciu elektronicznych monitorów ekranowych z tytułu pracy w warunkach uciążliwych przysługuje dodatek w wysokości od 5,5 zł do 22 zł miesięcznie. Przy ustalaniu wysokości dodatków w granicach określonych widełkami należy uwzględniać liczbę godzin przepracowanych przez nauczyciela przy obsłudze monitorów ekranowych ponad minimalną miesięczną liczbę godzin warunkującą nabycie prawa do dodatku.

Dodatki za warunki szkodliwe dla zdrowia

§ 16. 1. Nauczycielom pracującym w warunkach szkodliwych dla zdrowia przysługują z tego tytułu dodatki w wysokości:

- 1) od 5,5 zł do 22 zł miesięcznie — przy pierwszym stopniu szkodliwości,
- 2) od 10 zł do 31 zł miesięcznie — przy drugim stopniu szkodliwości,
- 3) od 14 zł do 43 zł miesięcznie — przy trzecim stopniu szkodliwości.

2. W razie zbiegu tytułów do dodatku określonego w ust. 1 i dodatku, o którym mowa w § 14 albo § 15, nauczycielowi przysługuje prawo do obu tych dodatków.

Dodatek za pracę w nocy

§ 17. 1. Za każdą godzinę pracy w porze nocnej nauczycielowi przysługuje dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednakże w wysokości nie niższej niż 20% najniższego wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 137 § 2 Kodeksu pracy.

2. Pora nocna obejmuje 8 godzin pomiędzy godzinami 21⁰⁰ a 7⁰⁰. W tych granicach porę nocną określa dyrektor szkoły w porozumieniu z zakładową organizacją związkową.

3. Szkoły, stanowiska oraz warunki, przy których powstaniu nauczyciel może być zobowiązany do pracy także w porze nocnej, określają odrębne przepisy.

4. W razie zbiegu prawa do dodatku za trudne warunki pracy albo za uciążliwe warunki pracy i za pracę w nocy, nauczycielowi przysługują obydwa dodatki, z tym że dodatek za pracę w nocy ustala się w wysokości 10% godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek za pracę w nocy nie może być jednak niższy niż 20% najniższego wynagrodzenia ustalonego na podstawie art. 137 § 2 Kodeksu pracy.

Dodatek za staż pracy

§ 18. 1. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za staż pracy wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia we wszystkich zakładach pracy, w których stosunek pracy został rozwiązany lub wygasł, bez względu na sposób ustania stosunku pracy (zakończono okresy zatrudnienia).

2. Nauczycielowi pozostającemu jednocześnie w więcej niż w jednym stosunku pracy okresy uprawniające do dodatku za staż pracy ustala się odrębnie dla każdego stosunku pracy. Do okresu zatrudnienia uprawniającego do dodatku za staż pracy nie wlicza się okresu pracy w innym zakładzie pracy, w którym pracownik jest lub był jednocześnie zatrudniony. Do okresu dodatkowego zatrudnienia nie podlegają zaliczeniu okresy podstawowego zatrudnienia.

3. Do okresów pracy wymaganych do nabycia prawa do dodatku za staż pracy zalicza się okresy pracy wykonywanej w wymiarze nie niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć (czasu pracy).

4. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za staż pracy wlicza się także inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

5. Dodatek za staż pracy przysługuje:

- 1) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nauczyciel nabył prawo do dodatku lub do wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca,
- 2) za dany miesiąc, jeżeli nabycie prawa do dodatku lub wyższej jego stawki nastąpiło od pierwszego dnia miesiąca.

6. Dodatek za staż pracy przysługuje nauczycielowi za okres urlopu dla poratowania zdrowia oraz za dni, za które otrzymuje wynagrodzenie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Dodatek ten przysługuje również za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego.

7. Dodatek za staż pracy wypłaca się z góry, w terminie wypłaty wynagrodzenia.

Rozdział 4

Wynagrodzenie odrębne i za zajęcia dodatkowe

§ 19. 1. Nauczycielom zatrudnionym w szkołach, w których praca odbywa się we wszystkie dni tygodnia, którzy realizują zajęcia w dniu wolnym od pracy i nie otrzymają za ten dzień innego dnia wolnego od pracy, przysługuje odrębne wynagrodzenie za wszystkie godziny efektywnie przepracowane w tym dniu, płatne jak za godziny ponadwymiarowe.

2. Nauczycielom zatrudnionym w szkołach nie wymienionych w ust. 1, którzy w dniu wolnym od pracy realizują planowane i odpowiednio udokumentowane zorganizowane zajęcia dydaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, a nie otrzymują za ten dzień innego dnia wolnego, przysługuje odrębne wynagrodzenie za efektywnie przepracowane godziny ponadwymiarowe, nie więcej jednak niż za 4 godziny.

3. Nauczycielom zajmującym stanowiska kierownicze, sprawującym w dniu wolnym od pracy nadzór nad przebiegiem zajęć dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, nie przysługuje z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do nauczycieli placówek wychowania pozaszkolnego i szkół zaocznych, którzy za pracę w dniu wolnym od pracy powinni otrzymać inny dzień wolny od pracy.

§ 20. 1. Nauczycielowi przysługuje wynagrodzenie dodatkowe:

- 1) za wychowawstwo klasy:
  - a) od 16,5 zł do 22 zł miesięcznie w przedszkolach,
  - b) od 11 zł do 16,5 zł miesięcznie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- 2) za analizę i ocenę pisemnych prac i zajęć uczniowskich z języka polskiego, począwszy od czwartej klasy szkoły podstawowej, w wysokości:
  - a) od 9 zł do 13 zł miesięcznie w szkołach podstawowych,
  - b) od 11 zł do 17 zł miesięcznie w szkołach ponadpodstawowych,
- 3) za prowadzenie przez wychowawców rodzinnych domów dziecka zajęć wychowawczo-opiekuńczych (ponadwymiarowych), wynikających z konieczności zapewnienia osobistej opieki nad wychowankami — jak za 10 godzin ponadwymiarowych tygodniowo,
- 4) za organizowanie i przygotowanie przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu stanowisk pracy niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadań produkcyjnych i zajęć praktycznych — od 7 zł do 25 zł miesięcznie.

2. Nauczycielom przedszkoli przysługuje wynagrodzenie za wychowawstwo określone w ust. 1 pkt 1 tylko za jeden oddział (grupę) niezależnie od liczby oddziałów (grup), w których prowadzą zajęcia. Nauczycielom, o których mowa wyżej, zatrudnionym w niepeł-

nym wymiarze zajęć, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za wychowawstwo w wysokości proporcjonalnej do wymiaru zatrudnienia.

3. Wynagrodzenie za zajęcia dodatkowe, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się miesięcznie z góry. Wynagrodzenie to wypłaca się za okresy wykonywania zajęć oraz za inne okresy, o ile wynika to z przepisów szczególnych.

4. W razie zaprzestania wykonywania zajęć dodatkowych w ciągu miesiąca lub ich podjęcia w takim czasie, nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie z tego tytułu proporcjonalnie do przepracowanego okresu. W takim wypadku wysokość wynagrodzenia ustala się dzieląc stawkę miesięcznego wynagrodzenia przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie przepracowanym.

5. Wynagrodzenie przewidziane w ust. 1 pkt 2 przysługuje nauczycielowi, jeżeli realizuje zajęcia w obowiązkowym wymiarze. W razie realizowania tych zajęć w niepełnym wymiarze lub ponad obowiązkowy wymiar w ramach godzin ponadwymiarowych przydzielonych w planie organizacyjnym szkoły, wynagrodzenie przysługuje w stosunku proporcjonalnym do realizowanego przez nauczyciela wymiaru godzin z języka polskiego. Do wymiaru godzin z języka polskiego wlicza się również godziny zajęć fakultatywnych z tego przedmiotu.

6. Nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze, oraz nauczycielom korzystającym ze zniżek godzin, doradcom metodycznym wynagrodzenie przewidziane w ust. 1 pkt 2 przysługuje wyłącznie w takim stosunku, w jakim realizowany przez nich wymiar godzin języka polskiego pozostaje do pełnego wymiaru godzin nauczyciela danej szkoły.

7. Wynagrodzenie przewidziane w ust. 1 pkt 2 wypłaca się zarówno nauczycielom języka polskiego, jak i nauczycielom języków ojczystych w szkołach z niepolskim językiem nauczania.

8. Wynagrodzenie za zajęcia dodatkowe, o których mowa w ust. 1 pkt 4, przysługuje w pełnej wysokości w przypadkach, gdy nauczyciel jest zatrudniony na stanowisku lub realizuje zajęcia, z którymi związane jest to wynagrodzenie, w pełnym wymiarze zajęć. Nauczycielom zatrudnionym w niepełnym wymiarze zajęć lub realizującym zajęcia, z którymi związane jest dodatkowe wynagrodzenie, w części obowiązkowego wymiaru zajęć — wynagrodzenie przysługuje w wysokości proporcjonalnej. Wynagrodzenie powyższe nie może przekraczać 100% stawki określonej w ust. 1 pkt 4, bez względu na realizowany przez nauczyciela wymiar zajęć.

§ 21. 1. Wychowawcom rodzinnych domów dziecka, w których nie zatrudnia się pracowników obsługi, za wykonywanie zadań administracyjno-gospodarczych niezbędnych do zapewnienia wychowankom odpowiednich warunków bytowych przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości:

- 1) do 30% wynagrodzenia zasadniczego miesięcznie — przy 10 i więcej wychowankach,
- 2) do 25% wynagrodzenia zasadniczego miesięcznie — przy 8—9 wychowankach,
- 3) do 20% wynagrodzenia zasadniczego miesięcznie — przy liczbie wychowanków poniżej 8.

2. Wynagrodzenie określone w ust. 1 wypłaca się miesięcznie z góry. Przepis § 20 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 22. Nauczycielom zatrudnionym w niepełnym wymiarze godzin przysługuje wynagrodzenie w wysokości proporcjonalnej do wymiaru zajęć określonego w umowie o pracę.

§ 23. 1. Nauczycielowi nie przysługuje wynagrodzenie za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, a także za inne okresy, za które na podstawie odrębnych przepisów nie przysługuje wynagrodzenie.

2. Stawkę wynagrodzenia za jeden dzień niewykonywania pracy z przyczyn wymienionych w ust. 1 ustala się dzieląc wszystkie składniki wynagrodzenia wypłacane z góry przez 30.

3. Wysokość wynagrodzenia za okresy, o których mowa w ust. 1, oblicza się mnożąc liczbę dni niewykonywania pracy przez stawkę określoną w ust. 2.

§ 24. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia, których poziom wykształcenia i staż pracy dla celów określonych w § 2 ust. 1 został ustalony zgodnie z obowiązującymi do tego dnia przepisami, zachowują prawo do wynagrodzenia zasadniczego ustalonego według dotychczasowego poziomu wykształcenia i stażu pracy.

§ 25. Wykaz trudnych i uciążliwych warunków pracy oraz wykaz prac w warunkach szkodliwych dla zdrowia, stanowiących podstawę do przyznania dodatków z tych tytułów, oraz zasady wypłaty tych dodatków określają odrębne przepisy.

§ 26. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 czerwca 1995 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli (Monitor Polski Nr 31, poz. 366 i Nr 54, poz. 588 oraz z 1996 r. Nr 40, poz. 393),
- 2) zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 16 lipca 1982 r. w sprawie wynagradzania nauczycieli za zajęcia dydaktyczno-wychowawcze lub opiekuńcze wykonywane w dniach wolnych od pracy (Dz. Urz. MOiW Nr 9, poz. 80).

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1997 r.

Minister Edukacji Narodowej: *J.J. Wiatr*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 1997 r. (poz. 160)

Załącznik nr 1

TABELA MIESIĘCZNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO
W ZŁOTYCH

Lp.		Szczegółowe wynagrodzenia zasadniczego wynikające ze stażu pracy lat															
		do 2 więcej	2 i więcej	4 i więcej	6 i więcej	8 i więcej	10 i więcej	12 i więcej	14 i więcej	16 i więcej	18 i więcej	20 i więcej	22 i więcej	24 i więcej	26 i więcej	28 i więcej	30 i więcej
Wykształcenie		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
1	stopień naukowy dr, wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym	596	607	617	628	639	649	660	671	682	692	703	714	724	735	746	757
2	wyższe wykształcenie magisterskie bez przygotowania pedagogicznego, wyższe wykształcenie zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym, kolegia nauczycielskie	516	528	539	550	561	572	583	595	606	617	628	639	650	659	673	684
3	wyższe wykształcenie zawodowe bez przygotowania pedagogicznego, studium nauczycielskie, pedagogiczna szkoła techniczna	441	453	465	477	488	500	512	524	535	547	559	570	582	594	606	617
4	wykształcenie średnie pedagogiczne	375	385	396	406	416	427	437	447	457	468	478	488	499	509	519	529
5	wykształcenie średnie i inne	335	338	346	353	360	368	375	382	390	397	404	412	419	426	434	441

TABELA DODATKÓW FUNKCYJNYCH

Lp.	Stanowisko	Miesięcznie w złotych
1	2	3
1	Przedszkola: a) dyrektor przedszkola czynnego ponad 5 godzin dziennie b) dyrektor przedszkola czynnego do 5 godzin dziennie c) wicedyrektor	103—208 59—133 59—133
2	Szkoły wszystkich typów, z wyjątkiem wymienionych pod lp. 3—5: a) — dyrektor szkoły liczącej do 8 oddziałów — dyrektor szkoły liczącej od 9 do 16 oddziałów — dyrektor szkoły liczącej 17 oddziałów i więcej b) wicedyrektor c) kierownik warsztatu szkolnego d) kierownik laboratorium, kierownik szkolenia praktycznego, zastępca kierownika warsztatu szkolnego oraz w szkołach górniczych: kierownik szkolenia na powierzchni i kierownik szkolenia pod ziemią e) kierownik filii, kierownik wydziału; działu, sekcji w szkole zawodowej (artystycznej), zastępca kierownika laboratorium, zastępca kierownika szkolenia praktycznego	103—238 119—267 178—416 103—238 149—267 74—208 59—119
3	Zakłady kształcenia nauczycieli: a) dyrektor zakładu kształcenia nauczycieli liczącego: — do 11 oddziałów — 12 oddziałów i więcej b) wicedyrektor c) kierownik praktyki pedagogicznej d) kierownik specjalności w nauczycielskich kolegiach języków obcych i w kolegiach nauczycielskich	133—287 163—400 103—238 74—133 30— 89
4	Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, domy dziecka, rodzinne domy dziecka, pogotowia opiekuńcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, w tym turnusowe, ogniska wychowawcze, domy wczasów dziecięcych, placówki w publicznych zakładach opieki zdrowotnej i w publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego, świetlice i kluby środowiskowe, w tym profilaktyczno-wychowawcze i terapeutyczne, hoteliki: a) dyrektor, wychowawca kierujący rodzinnym domem dziecka b) wicedyrektor, kierownik internatu, kierownik warsztatu szkolnego* c) kierownik filii młodzieżowego ośrodka szkolno-wychowawczego, kierownik ogniska wychowawczego, dyrektor świetlicy i klubu środowiskowego, w tym: profilaktyczno-wychowawczego i terapeutycznego, kierownik wychowania w publicznych zakładach opieki zdrowotnej i w publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego, zastępca kierownika internatu**, zastępca kierownika warsztatu** d) wicedyrektor świetlicy i klubu środowiskowego, w tym: profilaktyczno-wychowawczego i terapeutycznego, kierownik hoteliku młodzieżowego ośrodka socjoterapii, w tym turnusowego, kierownik hoteliku ogniska wychowawczego	119—287 89—208 45—119 25— 77

1	2	3
5	Zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne: a) dyrektor b) wicedyrektor, kierownik internatu, dyrektor szkoły, kierownik warsztatu szkolnego c) kierownik rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego d) zastępca kierownika internatu, zastępca kierownika warsztatu szkolnego, kierownik grupy półwolnościowej	133—342 89—222 89—178 74—178
6	Bursy, internaty, szkolne schroniska młodzieżowe, półinternaty, ogrody jordanowskie, świetlice szkolne (w tym szkół specjalnych): a) dyrektor bursy b) wicedyrektor bursy c) kierownik internatu, dyrektor (kierownik) szkolnego schroniska młodzieżowego d) dyrektor ogrodu jordanowskiego, kierownik półinternatu, kierownik świetlicy szkolnej, dyrektor świetlicy dworcowej, zastępca kierownika internatu	103—267 89—208 59—149 30—119
7	Pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, planetaria: a) dyrektor pałacu młodzieży, planetarium i obserwatorium astronomicznego b) wicedyrektor pałacu młodzieży, dyrektor młodzieżowego domu kultury, międzyszkolnego ośrodka sportowego c) dyrektor ogniska pracy pozaszkolnej (pozaszkolnej placówki specjalistycznej), kierownik zespołu artystycznego liczącego co najmniej 100 uczestników, wicedyrektor młodzieżowego domu kultury (międzyszkolnego ośrodka sportowego) d) kierownik działu, kierownik pracowni	119—286 74—194 59—149 45—103
8	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i inne poradnie specjalistyczne, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze: a) dyrektor poradni, ośrodka adopcyjno-opiekuńczego b) wicedyrektor poradni c) kierownik filii	59—133 45—119 30—103
9	Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Edukacji Artystycznej, Centrum Edukacji Medycznej, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Centrum Doskonalenia Nauczycieli Szkół Rolniczych: a) dyrektor b) wicedyrektor, dyrektor Ogólnopolskiego Centrum Edukacji Niestacjonarnej, Polonijnego Centrum Nauczycielskiego c) kierownik pracowni lub innej równorzędnej jednostki organizacyjnej	149—372 119—267 89—164
10	Placówki doskonalenia nauczycieli: a) dyrektor wojewódzkiej i międzywojewódzkiej placówki doskonalenia nauczycieli b) wicedyrektor wojewódzkiej i międzywojewódzkiej placówki doskonalenia nauczycieli c) kierownik międzyszkolnej placówki doskonalenia nauczycieli, kierownik pracowni lub równorzędnej jednostki organizacyjnej wojewódzkich i międzywojewódzkich placówek doskonalenia nauczycieli	103—327 89—222 30—119

1	2	3
11	Pedagogiczne biblioteki wojewódzkie: a) dyrektor b) wicedyrektor c) kierownik filii, kierownik wydziału (innej równorzędnej jednostki organizacyjnej) d) nauczyciel — bibliotekarz — instruktor	119—252 89—178 59—133 45— 89
12	Ośrodki dokształcania zawodowego, ośrodki szkolenia zawodowego, ośrodki politechniczne: a) dyrektor wojewódzkiego ośrodka dokształcania zawodowego, wojewódzkiego ośrodka politechnicznego b) wicedyrektor wojewódzkiego ośrodka dokształcania zawodowego i ośrodka politechnicznego oraz dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego c) kierownik filii ośrodka politechnicznego i wicedyrektor ośrodka szkolenia zawodowego d) dyrektor centrum kształcenia praktycznego	103—222 74—149 59—133 149—330

* Dotyczy kierowników warsztatów funkcjonujących w ramach organizacyjnych specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

** Dotyczy zastępcy kierownika internatu i zastępcy kierownika warsztatu, w którym liczba wychowanków (uczniów) przekracza 200.

Załącznik nr 3

TABELA DODATKÓW SŁUŻBOWYCH

Lp.	Stanowisko	Wysokość dodatku miesięcznie w złotych
I. Ministerstwa i urzędy centralne		
1	Dyrektor departamentu*	710—1 980
2	Wicedyrektor departamentu, radca ministra*	580—1 476
3	Naczelnik wydziału*	480—1 308
4	Główny wizytator	430—1 248
5	Starszy wizytator	240— 948
6	Wizytator	140— 744
II. Kuratoria oświaty, urzędy wojewódzkie oraz jednostki równorzędne**		
7	Kurator oświaty	580—1 932
8	Wicekurator oświaty	480—1 476
9	Dyrektor wydziału	300—1 092
10	Zastępca dyrektora wydziału	240— 948
11	Naczelnik wydziału, kierownik oddziału (jednostki równorzędnej)	240— 888
12	Starszy wizytator	140— 732
13	Wizytator	140— 660

* Dotyczy dyrektorów i wicedyrektorów departamentów i jednostek równorzędnych oraz naczelników (kierowników), do których zadań należy sprawowanie nadzoru pedagogicznego.

** Dotyczy także pracowników jednostek powołanych na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, do których zadań należy sprawowanie nadzoru pedagogicznego.